

ringen ägde rum den 11 januari 1907 och nu blev stinsen Gustaf Arthur Ström ansvarig för posten i Fliseryd. Han blev också länge i tjänst och följdes i mars 1941 av Oscar Manfred Geiring.

Med 1951 års ingång gick ansvaret över på Karl Henning Fornander. När denne flyttade till Skene 1958, tog Nils Lars Erik Staaf över och under den sista delen av järnvägsepoken var det Karl Moddy Verner Karlsson som skötte posten under mars-augusti 1966. Den 1 september 1965 skildes posten från järnvägen och Gunar Tindeby blev poststationsföreståndare.

Med poststationens statushöjning till postexpedition den 1 december 1966 fick Gunnar Tindeby titeln stationsmästare. Den ändrades till postmästare genom en generell omorganisation 1977, då postexpeditionerna började benämnas postkontor. Senare fick postmästare Maj-Britt Harrysson ta över ansvaret för service till de ca 570 hushåll som har postadress 380 53 FLISERYD. Organisation "Nät 92" omfattar planer på att överföra postservicen i Fliseryd på entreprenad i lämpligt företag.

Grönskog (Fliseryds socken)

På bandelen mellan Oskarshamn och Ruda öppnades en förenad post- och järnvägsstation den 11 januari 1907. Karl Gustaf Hilding Karlsson blev föreståndare, följd av Eugenia B Karlsson (1923-1932), Ruth Olga Jenny Karlsson (1932-1937), Sven Erik Lind (vakansvikarie 1937), Elfrida Maria Elisabet Karlsson (1937-1953) och Britta Alfsol Svensson (1953-1956). Med 1956 års utgång blev poststationen indragen.

E r i k L i n d g r e n

NÅGOT OM POSTEN I

HANDBÖRDS HÄRAD

Uppdatering

Manuskripten till de 300 första häftena i posthistorisk skriftserie har skrivits under åren 1988 -1995, d v s under en mycket händelserik period i postens historia. Under mellantiden har ganska avsevärda förändringar inträffat, även för de fasta postanstalterna. Jag har därför funnit det angeläget att komplettera häftena med uppgift om de fasta postanstalter, som på något sätt fått status förändrat sedan jag arbetade med manuskripten om dem. Det rör sig i några fall om genomförda indragningar men i de flesta fall om övergång till entreprenad enligt de planer som omfattades av projekt "Nät 92". Oftast är det fråga om "Post-i-butik" med dess variationer, t ex i bibliotek, i livsmedelsaffär, i bensinmack osv.

Enligt projekt "Nät 92", som bland annat gick ut på samverkan med olika företag för att säkerställa att mindre orter får behålla någon form av lokal postservice, har postkontoret i Alsterbro numera ersatts med entreprenad enligt avtal med Alsterbaren HB.

Erik Lindgren

Förlagan tillverkad år 1992
Detta är kopia nr

Posthistorisk skriftserie 44

Förord

Enligt den gamla häradsindelningen hörde sex socknar till Handbörds härad, Fagerhult, Fågelfors, Högsby, Fliseryd, Kråksmåla och Långemåla. I den nya kommunindelningen hör Kråksmåla till Nybro kommun och Fliseryd till Mönsterås kommun, medan de övriga fyra församlingarna ingår i Högsby kommun. I ett tidigare utgivet häfte i den posthistoriska serien, "Posten i Högsby pastorat", har postens utveckling inom Fågelfors, Högsby och Långemåla socknar berörts. Med detta häfte berättas om häradets återstående socknar, Fagerhult, Kråksmåla och Fliseryd. Jag har valt att berätta om poststationerna sockenvis och i bokstavsordning, oavsett tidpunkten för deras tillkomst. Det finns inte många dokument om de minsta förenade post- och järnvägsstationerna. Jag har därför i några fall måst inskränka mig till att bara nämna datum för de poststationernas tillkomst och avveckling jämte uppgift om föreståndarnas namn.
Växjö den 1 februari 1992

Erik Lindgren

I N N E H Å L L

Poststationens namn	Sockentillhörighet	Sid
Alsterbro	Kråksmåla	9
Björkedal	Fagerhult	3
Bölemåla	Kråksmåla	11
Ekhult	Fliseryd	17
Fagerhult	Fagerhult	4
Finsjö	Fliseryd	17
Flatehult	Kråksmåla	12
Fliseryd	Fliseryd	18
Fröskelås	Kråksmåla	13
Grönskog	Fliseryd	20
Grönskåra	Kråksmåla	14
Kianäs	Fagerhult	7
Kråksmåla	Kråksmåla	16
Skoghult	Kråksmåla	11

Björkedal (Fagerhults socken)

Alldeles vid gränsen mellan Kronobergs och Kalmar län ligger Björkedals samhälle med Pikaböl som grannby på den kronobergska sidan. När järnvägen mellan Mönsterås och Fagerhult öppnades för allmän trafik, fick Björkedal inte någon egen poststation till skillnad från åtskilliga andra hållplatser utmed järnvägen.

Så småningom fick samhället en egen poststation, men det skedde inte utan komplikationer. Disponent Ragnar Lindvall vid Björkshults glasbruk fick år 1921 avslag på sin framställning om en poststation på grund av att det vid hållplatsen i Björkedal inte fanns någon lämplig person att sköta posten.

Järnvägsbolaget medgav emellertid efter begäran att Björkedal skulle få en fullständig trafikstation, om trafikanterna själva bekostade och uppförde ett godsmagasin. När magasinet stod färdigt skrev Ragnar Lindvall på nytt till poststyrelsen i november 1922. Han framhöll att det var ganska stora olägenheter för allmänheten att hämta posten i Grönskåra och att underlaget för den önskade poststationen omfattade Pikaböls by med ca 70 personer, Björkshults glasbruk med 75 arbetare samt Björkshultsby med ett tiotal gårdar och ca 100 personer.

Postdirektionen i Linköping sände med tillstyrkan ärendet vidare till poststyrelsen som begärde närmare utredning om posttrafikens omfattning. Därvid föddes i ett brev från postmästare David Sundstedt i Mönsterås tanken på att dra in poststationen i Kianäs, där omsättningen var låg. När postdirektionen lät järnvägsbolaget uttala sig om detta, blev det ett starkt avrådande svar. Oroade korrespondenter i Kianäs skrev bl a följande till poststyrelsen i mars 1923:

"Enligt vad ryktet här förmåler skall posten flyttas från Kianäs till Björkedal. Undertecknade, som äro beroende av Kianäs station, få häremot inlägga vår gemensamma protest. Vi ha alla efter förmåga gjort uppoffringar för att få järnvägs- och poststation vid Kianäs och nu önska vi därför även få behålla dessa förmåner".

Sedan postdirektionen också utan resultat undersökt möjligheterna att inrätta en enklare postanordning än

poststation i Björkedal, biföll poststyrelsen framställningen och poststationen öppnades den 1 september 1923. Anna Emilia Johansson blev kombinerad platsvakt och poststationsföreståndare, följd av Kristian Johansson (1927-1940). Därefter tjänstgjorde Anna Emilia under ytterligare åtta år innan Ester Sjöo tog över 1948. Hon flyttade till poststationen i Grönskåra 1959. Innan poststationen i Björkedal ersattes med lantbrevbäring från Fagerhult med juli månads ingång 1968, ansvarade dessutom Inger K Stern för den (1959-1963) och Ella Bern (1963-1968).

Fagerhult (Fagerhults socken)

Från protokollet, "hället vid Walborgsmässa Sockenstämma med Fagerhults församling den 14 maj 1862" hämtas ett beslut att sända en begäran till Kungl.Maj:t att få en postexpedition i Fagerhult. Protokollet säger bl a "att Kungl.Maj:t icke kan annat än i Nåder bifalla densamma, ävensom att Postdirektörsämbetet ej kan undgå att därtill giva tillstyrkan".

Man var tydligen ganska säker på sin sak, kanske mycket beroende på att man hade dålig postservice med cirka åtta mil till närmaste postkontor. Brukspatron A Rosander och kyrkoherde A H B Lind fick uppdraget att författa framställningen. De tog tydligen god tid på sig, för den är daterad den 9 augusti 1862, ställd till landshövdingen i Kalmar. Däri åberopas ett brev den 29 november 1860 från regeringen till landshövdingen, i vilket denne blivit anmodad "att för den händelse behövlige poststation inom länet på något ställe skulle saknas, därom göra anmälan".

Virserums församling beslöt vid en extra stämma den 31 augusti 1862 tillstyrka inrättandet av den nya postföring som skulle erfordras för en poststation i Fagerhult. Men postmästare Carl Otto Palmberg i Målilla skrev den 25 september 1862 till postinspektorn i Kalmar, "att nu sedan poststationen i Näshult blivit inrättad, tillräckliga skäl ej synes förevara för en ytterligare stations inrättande i Fagerhult".

Motsatt uppfattning visade tf postmästare Johan Martin Malmgren i Staby genom sitt brev den 4 oktober: "Utom det att Fagerhults och Virserums socknar gemensamt kunde draga nytta av denna nu föreslagna nya postinrättning i och för dess korrespondens på härvarande postkontor, så antager jag att Fagerhults-bornas kommunikationsförbindelser med övriga orter skulle komma att vinna härfå".

Postmästare Harald Petter Halldin i Vetlanda tillförde debatten en helt ny synpunkt i sitt brev den 17 oktober: "Om i Fagerhult kommer att öppnas poststation, den i Näshult, som överflödig, gärna måtte indragas, emedan tvenne poststationer så nära varandra med så ringa korrespondens som den orten förevisar icke kan anses behövlige".

Nu hade postinspektör Johan Abraham Schönbeck i Kalmar fått nog med synpunkter för att kunna redovisa sin inställning i ett brev till landshövdingen den 19 november 1862. Han ansåg det överflödigt att inrätta en **postexpedition** i Fagerhult men förenade sig med Halldins uppfattning och förordade "indragning av poststationen i Näshult samt att i dess ställe en **poststation** öppnas inom Fagerhults socken". Här bör tilläggas, att skillnaden mellan postexpedition och poststation var stor. Postexpeditionerna var förvaltningsenheter medan poststationerna var en ny företeelse som "speditionskontor" på landsbygden åt närmast liggande postkontor eller postexpedition. De hade börjat inrättas 1861 och det fanns inte många vid det tillfälle då framställning gjordes om bättre postförhållanden i Fagerhult. En av de tidigast inrättade poststationerna var just den i Näshult utmed postlinjen mellan Vetlanda och Kalmar.

I landskansliets brev till poststyrelsen den 27 november 1862 heter det att landshövdingen finner sig "sakna skäl att nu föreslå en poststations anläggande vid Fagerhult, så länge en dylik finnes vid det närbelägna Näshult i Jönköpings län". Samtidigt föreslogs att poststyrelsen skulle "låta höra vederbörande i Jönköpings län" i frågan om förslaget att flytta poststationen i Näshult till Fagerhult. Även poststationsföreståndare J F Öhrwall i Näshult fick komma till tals.

Han skrev den 27 december 1862 "att en sådan förflyttning alldeles skulle strida mot både allmänt och enskilt intresse, enär Fagerhult är beläget i en glesbefolkad ort

minst 1/4 mil från allmänna landsvägen, då däremot Näshult är beläget i en rikt befolkad ort med en mängd herrgårdar och vid en punkt där tvenne större allmänna vägar korsar varandra". Han berättade också att hans poststation stod i beröring med fyra särskilda postkontor, "ett förhållande som, utom denna station, på ett enda ställe i riket förekommer".

Distriktets kronofogde, som då bodde i Slättåkra vid Alседа, spädde på ytterligare och menade att Fagerhult i fråga om läget inte ägde sådana fördelar "vilka kunna giva företrädere framför Näshult, som genom tvenne landsvägar står i direkt förbindelse med postkontoren i Växjö, Kalmar, Vimmerby och Vetlanda". Detta tog landshövdingen i Jönköping fasta på och avstyrkte i ett brev den 5 januari 1863 förslaget om att flytta poststationen i Näshult. Poststyrelsen tog god tid på sig men beslöt den 7 april 1863 att poststationen i Näshult skulle vara kvar.

Fagerhultsborna kom igen med en ny ansökan efter ett år, vilken emellertid avstyrktes av postinspektör Schönbeck i Kalmar. Detta gillade inte landshövdingen som i ett brev till poststyrelsen den 6 maj 1864 föreslog "att i närheten av Fagerhults kyrka måtte inrättas en mindre poststation" och att postföraren mellan Kalmar och Vetlanda skulle på sträckan mellan Grönskåra och Rosendals gästgivaregårdar göra omvägen över Fagerhult. Dessutom föreslogs en ny postlinje mellan Staby och Fagerhult. Poststyrelsen accepterade landshövdingens förslag och beslöt att poststationen i Fagerhult skulle öppnas med september månads ingång 1864. Så blev det också och folkskollärare Carl Johan Rudvall utnämndes till föreståndare med 300 riksdaler i årsarvode.

Entreprenadauktioner för de tillkommande postföringssträckorna (Fagerhult - Staby resp Fagerhult - Foglebo vid postföringslinjen Vetlanda - Kalmar) hölls i Fagerhults gästgivaregård den 7 juli och i Fogleby gästgivaregård den 15 juli 1864, varvid de minstbjudande fick kontrakt om postföringen.

Efter framställning fick Rudvall med 1875 års ingång sitt årsarvode höjt till 360 kr. Han efterträddes tio år senare av skolläraren Nils Gustaf Elgström. När denne avled i mars 1895, överfördes kontraktet på hans änka Jenny Christina Elgström som fick finna sig i att årsarvodet då

sänktes från 360 till 300 kr. Hon blev länge kvar vid sin tjänst och fullgjorde också göromålen som telefonstationsföreståndare. Hennes årsarvode förbättrades efter hand och i sept 1916 beslöt poststyrelsen att höja det till 600 kr. Hon avgick med 1925 års utgång och fröken Annie Johansson tog över, senare med efternamnet Leijon. Trafiken utvecklades väl och från och med oktober 1958 höjdes poststationen till postexpedition, varvid Annie Leijon fick titeln "stationsmästare". I februari 1965 avtackades hon för väl utfördt värv i postens tjänst. Inger Johansson tog över och fick vara med om 1970-talets ändringar som bl a innebar att benamningen postexpedition ändrades till postkontor. I planeringen enligt organisation "Nät 92" diskuterades att låta en entreprenör överta postbetjäningen.

Över Fagerhult expedierades posten till Grönskåra efter poststationens indragning där den 1 juli 1968. Vid övergången den 23 april 1980 till organisation av postombudet i Grönskåra som ett sk postställe byttes datumstämpeln i Grönskåra med gravyren FAGERHULT POSTOMB 1 ut mot en med dubbelnamnet FAGERHULT-GRÖNSKÅRA.

Kianäs (Fagerhults socken)

Vid Mönsterås järnväg öppnades den 24 november 1916 en poststation i Kianäs' stationsbyggnad. Karl Robert Boström blev föreståndare. När han i oktober 1918 flyttade till Skoghult, fick Per Emil Nilsson ta över ansvaret för postservice i Kianäs. Denne flyttade i sin tur till Tålebo 1922 och följdes i Kianäs av Johan Fabian Theodor Strand.

Ett år senare undersöktes möjligheten att dra in poststationen i Kianäs. Det gjordes i samband med en framställning om en poststation i Björkedal. Frågan löstes på ett för båda platserna lyckligt sätt, troligen delvis tack vare påtryckning från trafikchefen för Kalmar-Berga, Kalmar-Torsås och Mönsterås järnvägar. Han framhöll i ett brev till postdirektionen den 16 mars 1923 bland annat att Kianäs poststation även betjänade kunder som bodde längre bort från stationshuset, "trafikanter, såsom de i byarna Kianäs, Århult och vid Björkå glasbruk boende". Re-

sultatet blev att en poststation inrättades i Björkedal den 1 september 1923 utan att hotet om indragning av den i Kianäs förverkligades.

KALMAR—BERGA, KALMAR—TORSÅS

OCH MÖNSTERÅS JÄRNVÄGAR

TRAFIKCHEFEN

Postdirektionen i Östra Distriktet,

Linköping.

Till svar å Direktionens skrivelse av 5 dns (D-n:r 2463/22) får meddela, att en förflyttning av poststationen från Kianäs till Björkedal säkerligen komme att mötas med starkt missnöje från ortsbefolkningens sida, som därigenom skulle få avsevärt längre och obekvämare postförbindelser. Ehuru jag icke på något sätt vill förringa betydelsen av en poststation i Björkedal, utan tvärtom på allt sätt understryka vikten av en sådan, måste jag likväl framhålla att denna i första hand endast får till uppgift att betjäna invid stationen boende eller Björkshults Glasbruk m.fl. i första rummet. Däremot betjänar nu Kianäs längre bort belägna posttrafikanter såsom de i byarna Kianäs, Århult och vid Björkå Glasbruk boende. Det är nog alltid så, att en nyöppnad post- och järnvägsstation de första åren har en obetydlig rörelse, men att denna tillväxer år från år. Jag har all anledning att antaga så blir förhållandet även vid Kianäs, sedan nu Björkå Glasbruk bl.a. med all säkerhet kan antagas komma att förlägga all sin trafik till denna station. Kalmar den 16 mars 1923.

Oscar Reonård Petersson övertog ansvaret för posten i Kianäs 1925 under knappt ett års tid. Därefter vilade ansvaret på följande järnvägsanställda: Alida Josefina Karlsson (1926-1927), Albert Vilhelm Karlsson (1927-1931), Carl Oskar Borg (1931-1935), Karin Ester Ingegärd Sjöo (1935-1948) och Martha Karlsson (1948-1952). Poststationen i Kianäs ersattes med lantbrevbäring den 1 oktober 1952.

Alsterbro (Kråksmåla socken)

Alsterbro samhälle, beläget på gränsen mellan Kråksmåla och Bäckebo socknar, således både i Handbörds och Norra Möre härader, hade trots befintliga bruksanläggningar inte fått någon egen poststation i anslutning till postverkets stora reform 1874. Vid en extra kommunalstämma i Kråksmåla den 31 augusti 1874 påtalades att "en poststation därstädes vore både önskvärd och av behovet väl påkallad, såväl för korrespondensen i allmänhet som den alltmera därstädes genom ägarna av Alsterbro glasbruk mycket befrämjade postsparmärkesförsäljningen".

Tre dagar senare skrev A C Scheutz i Alsterbro till landskansliet i Kalmar och utbad sig ett yttrande över protokollet. Därmed blev önskemålen starkt förankrade med förord av såväl länsman som kronofogde. Postmästaren i Kalmar avstyrkte emellertid den 27 september 1884 i ett remissyttrande bifall till framställningen varefter landskansliet gav kronolänsman Georg Möller i uppdrag att ge sökandena beskedet "att länsstyrelsen f n saknar anledning att göra framställning om att ytterligare en poststation inrättas i Kråksmåla socken". Det fanns redan en med sockenkennamnet.

Detta föranledde A C Scheutz att göra en ny ansökan, nu direkt till poststyrelsen den 8 november. Den 23 november överlämnade postmästaren i Kalmar till poststyrelsen ett erbjudande av Scheutz att förestå den önskade poststationen utan ersättning under dess första verksamhetsår och därefter under två år med 90 kr i årsersättning. Nu beslöt poststyrelsen att en poststation skulle öppnas med 1885 års ingång.

På grund av avflyttning från orten lämnade Scheutz över poststationen till Hulda Sjöstedt den 1 december 1885. Hon fick från och med 1886 90 kr i årsarvode, höjt till 150 kr genom poststyrelsens beslut i april 1888. En medsökande, handlanden Ludvig Meijer, föll ur bilden efter uttalande av postmästare Lindquist i Kalmar "att fröken Sjöstedt är vad beträffar såväl person som bostad den för befattningen mest lämpliga".

Med tillkomsten av järnvägen Sandbäckshult - Grönskåra drogs lantpoststationen i Alsterbro in. I stället fick stationsföreståndaren Oscar Verner Valentin Nilsson från den 22 januari 1905 ta över ansvaret för samhällets postservice. Detta vilade därefter på följande järnvägsanställda: Johan Fredrik Thörnqvist (1907-1916), Henrik Strömquist (1916-1946), Martin August Eriksson (1946-1950), Otto Georg Rhodin (1950-1953), Karl Ludvig Kroneng (1953-1957) och Tage Eugen Thulin (1957-1958). Som postbiträde tjänstgjorde sedan maj 1957 Inga-Britt Gunnarsson. Hon övertog ansvaret för posten från den 1 september 1959. Därmed bäddade hon också för att bli chef för den postexpedition som ersatte poststationen den 1 oktober 1963.

Genom omorganisationer ändrades benämningen på postexpeditionen till postkontor. Ansvaret för de ca 700 hushåll som har postadress Alsterbro, övertogs av Birgit Karlsson. Genom en generell omorganisation under beteckning "Nat 92" planerades för postkontorets ersättning med "Post i butik" från och med maj 1994.

Uvafors

Ett stort antal hemmans- och lägenhetsägare i trakten av Uvafors, ca sex km väster om Alsterbro, begärde i ett brev till poststyrelsen den 15 december 1905 att få en poststation i Uvafors. Däri hette det bl a följande:

"Uvafors är efter förhållandena här i orten ett raskt framåtgående fabrikssamhälle med i full gång varande åtskilliga industriella verk och inrättningar, såsom bobinfabrik, såg, kvarn, mekanisk verkstad för reparationer av maskiner och specialtillverkning av glasformar, och i omedelbar närhet finnas de rikt befolkade byarna Uvahult med Uvanäs, Leranäs samt Stora och Lilla Skedsbygd, allt var för sig samhällen om flera hundra invånare".

Efter avstyrkan från såväl poststationsföreståndaren i

Alsterbro som postmästaren i Kalmar samt postinspektionen i Malmö beslöt poststyrelsen att inte bifalla framställningen. Långt senare fick området förbättrade postförhållanden genom att en lantbrevbäringslinje inrättades från Alsterbro med början i juli 1918. Den utformades i stort sett som en ringlinje kring Stora Hinsjön. Till lantbrevbärare antogs skomakaremästaren Frans August Johansson i Stora Skedsbygd. Han fullgjorde till en början turen fyra gånger i veckan med en ersättning av kr 1:40 per tur.

Skoghult (Kråksmåla socken)

Med namnet **Bölemåla** öppnades en förenad post- och järnvägsstation vid delsträckan Alsterbro-Kråksmåla av banan Mönsterås-Fagerhult den 21 september 1912. Den kom att bli knutpunkt när bandelen Ruda-Älghult blev färdig för trafik. Namnet ändrades den 1 oktober 1913 från Bölemåla till **Skoghult**. Johan Emrik Linus Joakim Johansson blev föreståndare för stationen med ansvar också för postgöromålen. Efter honom vilade det ansvaret på följande järnvägsmän: Erik Valfrid Olsson (1916-1918), Karl Robert Boström (1918-1922), Amandus Theodor Högman (1922-1930), John Fritiof Palmér (1930-1937), Torsten Carlsson (1937), Johan Bernhard Åström (1937-1948), John Gustaf Alfred Lindqvist (1948-1951), August Ferdinand Isacsson (1951-1956), Bertil Axel Höglund (1956-1959), Stig Ivan Elof Fransson (1959-1962) och Valter Karlsson (1962-1963). Poststationen drogs in den 29 september 1963.

Grönlid (Kråksmåla socken)

I ett brev till postdirektören i Linköping den 23 oktober 1923 gjorde ett antal personer i trakten omkring Grönlids hållplats vid Oskarshamn-Älghultsby järnväg framställning om att få en poststation i Grönlid. Sedan poststyrelsen avslagit framställningen gjordes ytterligare ett försök förgäves 1926. Det var först efter en resolution av länsstyrelsen i Kalmar som det lossnade, så att säga.

Landskansliet överlämnade den 20 juli 1927 till poststyrelsen en ny framställning från korrespondenterna med tillstyrkan av bifall. Under den följande remissbehandlingen avstyrkte postdirektionen men poststyrelsen biföll den 9 december 1927 en begäran av postdirektionen att en stationär lantbrevbäring i stället skulle anordnas. Beteckningen stationär lantbrevbäring byttes senare ut mot postombud. På så sätt blev Grönlid en av landets primörer när det gällde denna enkla form för fast postanordning. Postombudet öppnades med 1928 års ingång men fick stark kritik på ledarplats i Oskarshamns-Tidningen. Det ansågs ha alltför liten befogenhet i förhållande till poststationerna. Det fick emellertid bestå till maj månads utgång 1961. En datumstämpel hörde till inventarierna med början 1934. I den fanns gravyren SKOGHULT POSTOMB 1.

Flatehult (Kråksmåla socken)

Den planerade järnvägen Mönsterås-Åseda byggdes vidare i etapper. År 1912 började man skönja sträckan mellan Kråksmåla och Grönskåra. Naturligtvis önskade man en poststation vid den mellanliggande hållplatsen i Flatehult. Länsveterinären Th A Helleborg som ägde godset Flatehult skrev i ärendet den 21 mars 1912 till postdirektionen i Linköping.

Vid remissbehandlingen ansåg poststationsföreståndare Eugenia Ström i Kråksmåla behovet av en poststation i Flatehult "ej synnerligen stort". Till den tanken anslöt sig poststationsföreståndare Alma Grönqvist i Grönskåra, som konstaterade att utom Flatehults gård skulle den önskade poststationen "komma att betjäna trafikanterna i Mjöhults prästgård, Djuphult, Tämshult (länsmansboställe), Höboda och Gällaryd". Kronofogden ansåg i sitt yttrande den 26 augusti 1912 "att med inrättandet av poststation i Flatehult må tills vidare anstå", en uppfattning som dock inte delades av postmästare Fredrik Björkman i Kalmar. Han skrev den 12 september 1912 inledningsvis följande till postdirektionen i Linköping:

"Efter vad jag inhämtat är vid Flatehult under anläggning en såg och en andra dylik planeras, varjämte under närmaste tiden kommer att öppnas handelsbod på platsen. Rörelsen på orten beräknas följaktligen efter järnvägens öppnande komma att göra ett så avsevärt uppsving att inrättandet av poststation i Flatehult anses av behovet påkallat".

Det under tiden närmast efter kronobrevbäringens upphörande så markanta hänsynstagandet till kronobetjäningens och prästerskapets post levde med all rätt kvar och speglas i fortsättningen av postmästarens brev:

"I närheten av Flatehult äro boende såväl kyrkoherden i Kråksmåla församling som kronolänsmannen i Hanbörds härads västra distrikt, vilka för sin korrespondens komma att begagna sig av en blivande poststation i Flatehult. Genom indragning i och med järnvägens öppnande för trafik av postföringen å linjen Kråksmåla-Grönskåra, vari ingår avlämning och avhämtning av post vid länsmansbostället i Tämshult, kommer nämnda postutväxling att upphöra och kronolänsmannen i Hanbörds västra distrikt att, därest poststation icke inrättas i Flatehult, för sin korrespondens bliva hänvisad till poststationen i Grönskåra, dit han har 3 kilometer längre väg än till Flatehult."

Denna motivering höll och poststyrelsen beslöt efter postdirektionens förslag att en poststation skulle öppnas i Flatehults stationshus när bandelen öppnades för allmän trafik. Detta inträffade den 4 juni 1913. Walfrid Svärd blev föreståndare med 180 kronor i årsarvode från postverket. I september 1916 efterträddes han av Johan Emrik Linus Joakimsson Johansson och från november 1922 var det Augusta Maria Johansson som tog över. Hon blev kvar till poststationens indragning. Med juni månads ingång 1957 blev den ersatt med lantbrevbäring.

Fröskelås (Kråksmåla socken)

Med tillkomsten av Mönsterås järnväg föddes också den lilla poststationen i Fröskelås den 21 september 1912. Föreståndare blev Gustaf Manfred Franzén med 180 kronor i årsarvode. Han efterträddes i december 1916 av Per Rudolf Nilsson. Därefter följde Karl Renius William Isaksson (1923-1926 och 1927-1938), Hanna Isaksson (1926-1927), August Hilding Johansson (1938-1940) och Sigrid Annette Johansson (1940-1952).

Med maj månads ingång 1952 ersattes poststationen i Fröskelås med lantbrevbäring i förening med ett postombud, i vars datumstämpel det stod SKOGHULT POB 2. En indragning hade ifrågasatts långt tidigare, nämligen under den ekonomiska krisen i början på 1930-talet. Poststyrelsen hade i den uppkomna situationen infortrat yttranden från postdirektörerna, om någon eller några av de poststationer som hade frimärksförsäljning för högst 500 kronor om året ansågs bära bibehållas, dras in eller bytas ut mot stationära lantbrevbäringar (postombud).

Det fanns mer än 100 poststationer i landet med så låg uppbörd. Fröskelås var med på förteckningen men poststyrelsen gick mycket varsamt fram och de allra flesta poststationerna fick vara kvar flera årtionden ännu, innan de efter andra världskriget kunde ersättas med effektiv lantbrevbäring.

Postombudet i Fröskelås drogs in med 1959 års utgång.

Grönskåra (Kråksmåla socken)

Med 1874 års ingång inrättades en poststation i Grönskåra som en följd av att ansvaret för kronobrevbäringen överfördes på postverket. Sergeanten J F O Ljungqvist blev föreståndare och fick 150 kr i årsarvode. Han var emellertid i aktiv militär tjänst och måste en gång om året ta ledigt från sitt postarbete för att kunna fullgöra vapenövningar. Då vikarierade hans hustru Ida Sofia.

Befattningen som föreståndare för poststationen hade tillsatts i konkurrens med andra intressenter. Garverifabrikören F A Grönquist var en av dem. Han kunde inte glömma att han blivit förbigången. Den 20 april 1875 skrev han till poststyrelsen och åberopade Ljungqvists ledigheter samt föreslog sig själv bli föreståndare med ett till 100 kronor sänkt årsarvode. Ett intyg från handlanden D Isacson, tändsticksfabriksägaren E M Ericsson och lantbrukaren Nils Höglind styrkte hans påstående om bygdens önskan att han skulle få bli poststationsföreståndare.

Sergeanten och poststationsföreståndaren Ljungqvist ansåg sig kränkt inte minst av det sistnämnda intyget och gick i svaromål i ett välskrivet brev den 5 maj 1875. Han skrev bl a följande:

"Kronobetjäningen i orten, vilkens korrespondens poststationen har att ombestyras, och för vilken den huvudsakligast lärare tillkommit har enligt kronolänsman C W Wickboms bifogade intyg ingen anmärkning att framställa emot det sätt varpå befattningen hittills utövats".

Postmästare J A Schönbeck i Kalmar berättade i sitt svar till poststyrelsen att Ljungqvists hustru lärt sig postgöromål under vistelse vid postkontoret i Kalmar och att tjänsten i Grönskåra skötts oklanderligt. Vid ärendets föredragning i poststyrelsen fann man att "någon förändring i poststationsföreståndarebefattningens upprätthållande icke påfordrades."

Ljungqvist satt kvar i orubbat bo till sin död den 17 januari 1905. Hans änka övertog poststationen med oförändrat arvode, 150 kr om året, och fick ett obetydligt tilläggsanslag för expedition av nattposter. Samma villkor gällde från den 1 april 1906, då Alma Elise Grönqvist blev föreståndare.

Den 1 oktober 1932 förenades poststationen med järnvägen och Harry V F Magnusson fick ansvara för både post och järnväg. Efter fröken Grönqvists död i maj 1932 hade befattningen uppehållits på vakans i väntan på att posten skulle flyttas till järnvägen.

Torsten Lillieborg blev föreståndare för järnvägspoststationen 1941, följd av Stig I E Fransson (1953-1959). Från och med oktober 1959 skildes posten från järnvägen och Ester Sjöo blev föreståndare. Hon hade stor vana vid postgöromål efter åtskilliga år som postansvarig i Björkedal och Kianäs.

Den 1 juli 1968 ersattes poststationen i Grönskåra med lantbrevbäring i förening med ett postombud, som drygt två år senare flyttades till gamla apotekshuset. Postombudet fick större befogenheter i och med att det organiserades om till ett s k postställe i april 1980. Det började kallas postkontor 1986.

Kråksmåla (Kråksmåla socken)

Vid postföringslinjen mellan Vetlanda och Kalmar öppnades den 1 januari 1874 en poststation i Kråksmåla. Handlanden J F Welander antogs till föreståndare med 150 kr i årsarvode. Han påtalade i ett brev den 21 december 1876 att det var en alltför ringa ersättning och begärde att få den fördubblad. Detta hjälpte inte och Welander fick veta att han måste rätta sig efter kontraktet eller också säga upp det. Den sista utvägen vågade han sig inte på i rädsla för att någon inom församlingen skulle erbjuda sig att bli föreståndare med lägre arvode, när tjänsten ledigförklarades. Arvodet var sålunda oförändrat och kontraktet från december 1873 gällde ännu, när Welander avled i oktober 1881. Sonen, agronomen Johan Alfred Welander övertog nu poststationen på oförändrade villkor. På grund av att Postsparbankens tjänster utnyttjades i alltför ringa grad var det tal om att byta ut poststationsföreståndaren i maj 1885. Postmästare Lindquist föreslog folkskollärare J A Thorsson som efterträdare, men poststyrelsen lät det hela bero sedan Alfred Welander beretts tillfälle att yttra sig. I maj 1890 sade Alfred Welander emellertid upp sig och Eugenia Gustafa Johannesson blev föreståndare från och med juni. När hon gifte sig med sin hyresvärd Nils Gustaf Ström i november 1891, blev hon omyndig. Kontraktet transporterades då på maken, men i verkligheten torde fru Ström ha fortsatt att sköta postärendena på dennes ansvar. När maken avled i november 1901, blev fru Ström åter myndig och med henne tecknades ett nytt kontrakt, alltjämt med 150 kr i årsarvode. En liten förbättring blev det genom att detta höjdes till 200 kr i september 1910. Med efter hand något bättre villkor kämpade hon med posten till sin död i januari 1930, då den 32-åriga dottern Ebba Sofia Ström blev föreståndare. En begäran från järnvägen 1933 att få överta postgöromålen i Kråksmåla ledde inte till någon ändring och Ebba Ström blev kvar som föreståndare till poststationens indragning med 1959 års utgång.

Ekhult (Fliseryds socken)

Ruda-Finsjö-Oskarshamns järnvägsaktiebolag, som företaget hette då, begärde i en framställning till Kungl. Maj:t år 1906, att stationerna vid den järnväg som var under anläggning, skulle få benämnas Skorpatorp, Grönskog, Fliseryd, Finsjö och Smålands Bankeberg. Efter järnvägsstyrelsens granskning fick bolaget komma med ett nytt förslag på namn för den sistnämnda stationen, när "namnet Smålands Bankeberg lätteligen kunde komma att föranleda förväxling med den vid södra stambanan belägna stationen Bankeberg".

Poststyrelsen fann även vissa förväxlingsrisker med namnet Ekhult, nämligen med slarvigt skrivna adresser på försändelser till Elmhult, Edshult, Elghult och Esphult men accepterade ändå förslaget. Den första bandelen av den blivande sträckningen Oskarshamn-Brittatorp (Sevedstorp) togs i bruk för allmän trafik den 11 januari 1907 och i Ekhult anställdes Per Edward Pilblad som föreståndare för den förenade post- och järnvägsstationen. Hans årsarvode för själva postsysslan var 180 kr till att börja med.

Pilblad efterträddes i april 1923 av Ida Ottilia Möller och därefter ansvarade följande järnvägsanställda för postservice i Ekhult: Naemi Josefina Johansson (1934-1938), Ida Ottilia Möller, andra perioden (1938-1942), Linnea Viola Möller (tf 1942-1943) samt Hilma Elin Linnea Möller (1943-1963). När poststationen drogs in, fick dess siste föreståndare förflyttning till Finsjö. Kunderna i Ekhult började betjänas av lantbrevbäring med oktober månads ingång 1963.

Finsjö (Fliseryds socken)

I Finsjö vid Ruda-Oskarshamns järnväg öppnades den 11 januari 1907 en poststation med järnvägens stationsföreståndare Adolf Fredrik Ohlsson som ansvarig också för posten. Han skrev den 18 mars 1909 till poststyrelsen och bad att få årsarvodet för postgöromålen höjt från 180 kr, som betalats allt sedan starten. På förslag av postinspektionen

i Malmö höjdes ersättningen från den 1 juli 1909 till 360 kr per år. Adolf Ohlsson flyttade till Blomstermåla 1917 och efterträddes av Jarl Heimar Lindvall, som från och med juli 1931 fick ett nytt kontrakt. Det innebar att han fick lönen för postgöromålen direkt från postverket i stället för att som tidigare få den inbakad i järnvägslönen. Detta system betecknades som "pro forma skilsmässa från järnvägen" och upphörde med 1940 års utgång. Lindvall flyttade till Sandbäckshult den 1 oktober 1941, varefter följande järnvägsanställda ansvarade för postgöromålen i Finsjö: Ragnar Sixten Johannesson (1941-1945), Allan Konrad Andersson (1945), Nils Ingemar Vistor Nelson (1946-1963) och Hilma Elin Linnéa Möller (1963-1966). Poststationen drogs in vid halvårsskiftet 1966 och under en övergångstid till och med juni 1968 förstärktes den ersättande lantbrevbäringen med ett postombud, i vars datumstämpel fanns gravyren FLISERYD POSTOMB 1.

Fliseryd (Fliseryds socken)

Vid en extra kommunalstämma som hölls med Fliseryds socken den 19 februari 1865 beslöt man att begära att få en postexpedition vid kyrkan och uppdrog åt brukspatronen Otto Trägårdh på Läggevi att kontakta poststyrelsen i ärendet.

Oskarshamns stadsfullmäktige förordade bifall vid sammanträdet den 5 juni 1865 "så mycket hellre som stadsfullmäktige, väl inseende de stora olägenheter som såväl Oskarshamns stad som Fliseryd och övriga socknar inom Handbörds härad, vilka med Oskarshamn såsom den närmaste exportorten för deras skogsprodukter stå i livlig affärsväxelverkan, måste vidkännas till följd av de nuvarande tröga och föga tidsenliga postkommunikationerna mellan de nära varandra belägna orterna".

Postmästarna i Mönsterås och Kalmar ansåg vid beredning av ärendet att brevväxlingen var obetydlig med Fliseryds socken och landskansliet i Kalmar ansåg "sig sakna anledning att tillstyrka inrättandet av en postexpedition vid Fliseryd, varemot skäl torde förefinnas att där öppna en mindre så kallad poststation".

Skillnaden mellan postexpedition och poststation var bland annat att föreståndare för en postexpedition i regel var en man som utbildats eller åtminstone skaffat sig erfarenhet, medan föreståndarna för poststationer blev avtalsanställda utan föregående kunskaper. Postexpeditionerna hade liksom postkontoren egna förvaltningsområden med underlydande poststationer. Med 1881 års utgång övergick man till att även kalla postexpeditionerna för postkontor. Poststationsbegreppet upphörde däremot först 1977 och dessförinnan hade begreppet postexpedition återuppstått i en annan betydelse än den som gällde under 1800-talet.

Poststyrelsen begärde förslag på en lämplig föreståndare för den poststation som landskansliet ansåg behövlig. Vid en extra kommunalstämma i Fliseryd den 14 januari 1866 diskuterades tre sökande, kantor Victor August Oscar Napoleon Wennerström, handlanden C J Landén i Åby och f d pappersmästaren J A Andersson, även han i Åby. Församlingen ansåg enhälligt att kantor Wennerström var den lämpligaste. I detta instämde landskansliet i sitt yttrande till poststyrelsen den 27 januari 1866. Poststyrelsens beslut var positivt och den 1 april 1866 öppnades poststationen vid Fliseryds kyrka med 200 kr i årsarvode till föreståndare Wennerström. Dennes närmaste överordnade var postmästaren i Staby.

Postkunderna var nöjda med Wennerströms sätt att behandla deras ärenden och han vann stor popularitet. Poststationen överfördes till Oskarshamns förvaltningsområde, vars chef postmästare Carl Niclas Lange vitsordade att Wennerström "städse skött poststationen i Fliseryd på ett förtjänstfullt sätt och med aldrig sviktande nit och intresse". Detta framgår av ett intyg den 22 augusti 1906 i ett försök att undvika flyttning av poststationen till järnvägsstationen i Fliseryd, när järnvägen Oskarshamn-Ruda skulle öppnas för allmän trafik. Postmästare Lange framhöll i samma intyg "att Fliseryds poststation kan tjäna som mönster för övriga stationer, ty alla redogörelser där äro förvarade i mönstergill ordning".

Detta hjälpte inte, utan Wennerström fick efter 40 års oförvitlig tjänst skriva på ett erkännande om att hans förordnande skulle upphöra samtidigt med att en poststation öppnades vid Fliseryds blivande järnvägsstation. Änd-